

Galaterbrevet kalles gjerne det store frihetsbrevet blant alle brevene i Det nye testamente. I dette brevet skriver Paulus om hovedsaken i den kristne tro: Vi blir frelst ved troen på Jesus Kristus alene, og ikke ved gjerninger som loven krever. Paulus hadde selv virket i Galatia, han hadde talt og forkynt at som kristne er vi fri fra å måtte oppfylle Moselovens krav for å bli frelst.

Nå hadde det gått en tid og menigheten hadde fått besøk av forkynnere vi gjerne kaller judaister. Det står ikke i klartekst hvem disse var, men indirekte forstår vi hva de stod for. Paulus talte vanligvis i rosende ordelag til menighetene han skrev til, men ikke til galaterne, "uforstandige galatere", kalte han dem, og han spurte; "hvem er det som har forhekset dere?" Her møter vi apostelen Paulus med et intenst engasjement for menighetens ve og vel, og med en sørgelig visshet om at menigheten var i ferd med å kommet inn på gale veier.

Prekentekest: Gal 1,6-9

Det undrer meg at dere så snart har vendt dere bort fra ham som har kalt dere ved Kristi nåde, og er gått over til et annet evangelium. Men det finnes ikke noe annet evangelium; det er bare noen som forvirrer dere og vil forvrengte Kristi evangelium. Men om vi selv, ja, om en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn det vi har forkynt, så skal han være forbannet! Vi har sagt det før, og jeg gjentar det nå: Hvis noen forkynner dere et annet evangelium enn det dere har mottatt, skal han være forbannet!

Slik lyder Herrens ord.

Et annet evangelium som ikke er noe evangelium, det var hva galaterne hadde fått og tatt imot. Dette var deres store ulykke. Samtidig med at de nå var i ferd med å bytte ut evangeliet som Paulus forkynte med dette nye som judaistene kom med, var de i ferd med å forlate Gud. De var i ferd med å bli frafalne uten selv å vite om det.

Hva var så dette nye judaistene kom med? Vi kan forsøke å rekonstruere det som hadde skjedd. Judaistene var jøder som hadde gått over til den kristne troen, men de hadde ikke gitt helt slipp på det gamle. Det store spørsmålet var: Hva kreves for å bli frelst? Hva skal til for at Gud slipper oss inn i sin himmel?

Menneskehetens store problem er og har til alle tider vært at det er noe som skiller mennesket ute fra fellesskap med Gud. I alle religioner på alle kontinenter ser vi at mennesker søker kontakt med sitt opphav, og de fleste har en forestilling om en gud som står over alle guder. Som en fellesnevner i det meste av denne søkingen oppover, er at mennesket må vise til at det på et eller annet vis fortjener kontakt med sin gud, eller fortjener frelse.

Jødene var kalt til å tro på Gud slik Abraham trodde. Å tro vil også si å ha tillit til Gud, slik som også Abraham hadde tillit til Gud. I patriarken Abraham hadde de et forbilde. Abraham trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig. Da Moses langt senere førte israelsfolket ut av Egypt, gav Gud dem tibudsloven og alle forskriftene som fulgte med. Loven skulle vise israelsfolket hva som var rett og galt. Siden loven var så omfattende og menneskene så skrøpelige, ville en annen effekt av loven være at alle fra tid til annen følte seg som syndere eller lovbrøyttere i forhold til lovens krav.

I stedet for å sette sin lit til Guds løfte om frelse, gitt til Abraham, begynte mange på en farefull vei mot Gud på egenhånd. Loven ble et ypperlig middel. I loven kjente de Guds vilje, og ved å leve etter loven, holde dens forskrifter slik disse ble tolket i pakt med en hver skiftende tid, mente de seg å ha et utmerket utgangspunkt til, om ikke helt å rettferdiggjøre seg selv overfor Gud, så i hvert fall å gi et godt bidrag til sin frelse.

Så møtte mange av jødene kristen forkynnelse. Apostlene reiste rundt og forkynte om Guds Sønn som kom til vår jord, at han var den Messias folket ventet på, at han gav sitt liv på korset som en soning for all verdens synd. Dette forkynte Paulus og de andre apostlene at var det eneste grunnlaget for at et menneske kunne bli rettferdig overfor Gud. Dette var eneste grunnlaget for jøder så vel som for hedningefolkene. Fordi Jesus Kristus selv var uten synd, var og er han rettferdig og syndfri. Fordi Jesus Kristus har sonet hele menneskehetens synd på korset, har Gud gjort det slik at den som tror på Jesus får hans rettferdighet helt gratis og blir erklært rettferdig av Gud, selv om en fortsatt er en synder.

Dette hadde Paulus forkynt for galaterne, han hadde "malt" den korsfestede Jesus Kristus for øynene deres. Kun gjennom troen på Jesus Kristus var det mulig for et menneske å bli rettferdig for Gud. Dette var ikke en aktiv rettferdighet, slik at man kunne gjøre noe aktivt for å bli rettferdig. Dette var en passiv rettferdighet, en rettferdighet man ikke kunne foreta seg mer i forbindelse med enn å ta imot av nåde.

Så kom judaistene. De økte sin egen autoritet blant galaterne ved å så tvil om Paulus var en ekte apostel. Rett nok hadde galaterne lært det grunnleggende av Paulus, men det var også noe mer de måtte lære, og fremfor alt, det var også noe mer de måtte gjøre. "Hvis dere ikke følger den skikken vi har fra Moses, og lar dere omskjære, kan dere ikke bli frelst", (Apost 15,1) lød budskapet. Var det ikke nok å tro? Nei, alle måtte bli som jøder og følge loven, i hvert fall følge en del av loven. Slik lærte judaistene.

Et annet evangelium? Et lite tillegg i læren, ja visst, men et annet evangelium? Hos enkelte snek det seg inn den tanken at for å være på den sikre siden var det vel best å gjøre noe i tillegg til troen. Det kunne vel i alle fall ikke skade.

Det Paulus visste, og som galaterne ikke tok så alvorlig, var at loven med sine krav spilte på lag med menneskets gamle syndige natur. Det ligger til oss som mennesker å ville rettferdiggjøre oss selv og stille oss selv i et gunstigst mulig lys. Slik er vi alle fra naturens side. Syndefallets alvorlige ødeleggelser i våre liv vil vi helst bagatellisere, og da er det mer nærliggende å ville forbedre på vår gamle natur enn å leve det nye livet vi fikk i dåpen.

Det farlige er at har vi først klart å leve så mye etter Guds lov at vi blir litt fornøyd med oss selv, så har vi kommet inn i egenrettferdighetens vei til frelse. Da er vi med en gang inne i det sporet som fører fullstendig galt av sted. Peker vi på vårt eget liv overfor den hellige Gud. Da ser Gud en fortapt synder. Fortapt i sin egen synd som er uoppgjort til tross for iherdige forsøk på forbedring.

Vitnesbyrdene fra slike mennesker blir ikke så mye hvordan Gud har elsket dem, men snarere hvor høyt de elsker Gud, vitnesbyrdet blir ikke så mye hva Gud har gjort for dem, men snarere hva de har gjort for Gud. Loven spiller på lag med vår syndige natur, kjemien stemmer så altfor godt. Den gamle naturen vil vi flikke på og forbedre. Resultatet blir et menneske som, i stedet for nåden og det nye livet, lever i sin syndige natur og er under Guds vrede.

Paulus sa klart fra at lot de seg først omskjære, var de også skyldige til å følge hele loven. Alt eller ingenting. Men den veien ville ikke føre frem, for det finnes ikke noe annet evangelium. Det andre alternativet er en illusjon, men du verden så fascinerende og fristende med kun en liten egeninnsats, og dermed en liten porsjon egen ære. Paulus visste hva som stod på spill. Kun en bitte liten egeninnsats i frelsesspørsmålet, og Jesu rettferdighet blir ute av bildet.

En rett forkynnelse av Jesu frelse er et være eller ikke være for evangeliet. Det livet et kristent menneske fikk i dåpen, det trenger kraft og næring for å leve. Dette nye livet får sin kraft og næring av evangeliet. Evangeliet er Guds kraft til frelse for den som tror. Det nye livet vårt trenger å høre igjen og igjen at det Jesus gjorde for oss da han døde på korset er det eneste grunnlaget for at Gud har frelst oss. På spørsmålet: er det da ingen ting i tillegg til troen? svarer vi et klart og entydig nei. Det Jesus gjorde var nok.

Da Jesus døde på korset ble alt av synd borte. Gud har gjort det slik at når vi tror på Jesus gjelder Jesu rettferdighet som vår rettferdighet. Alt som er tilgitt er borte. Straffen er sonet. Lengre i vårt kristenliv enn til dette punktet kommer vi aldri så lenge vi lever her. Det finnes ikke noe trinn to i rettferdiggjørelse for viderekommende. Da blir det lovgjerner og ingen frelse.

Selv om vi som kristne har fått Jesu rettferdighet tilregnet oss, så er vår gamle natur der fortsatt like fullt. Det var apostelen Paulus også smertelig klar over. Disse to naturene må vi holde klart fra hverandre. Loven spiller

på lag med vår gamle natur når det gjelder tilbøyeligheten til gjernigsrettferdighet. Loven viser oss også Guds vilje for våre liv, for loven er i seg selv god og budene viser oss hvordan Gud vil vi skal leve det nye livet vi fikk i dåpen.

Loven har likevel en grense. Dersom lovens krav begynner å anklage den kristnes samvittighet og peker på det og det som vi ikke har oppfylt av Guds bud, og kobler dette sammen med frelsesspørsmålet, da skal vi vite at loven har gått over grensen for sitt myndighetsområde. I frelsesspørsmålet gjelder bare én eneste sak, om vi tror på Jesus Kristus. Der har ikke lovens krav noe med å blande seg inn og gjøre oss motløse. Grunnlaget for vår frelse er ikke hva vi har gjort eller ikke har gjort, men hva Jesus har gjort. Tror vi på Jesus, uansett om det er en sterk eller svak tro, så har vi Jesu rettferdighet, da har vi Guds frelse, da har vi det evige livet. Tror vi ikke, vel, så har vi det ikke.

“La da det jordiske i dere dø,” sier Paulus (Kol 3,5), og han oppfordrer oss til å leve det nye livet vi fikk i dåpen. “Den som sår i sin syndige natur, skal høste undergang av den; den som sår i Ånden, skal høste evig liv ved Ånden.” (Gal 6,8) Hva vi sår er et uttrykk for hva vi prioriterer. Som kristne har vi både den gamle naturen og den nye i oss. Vi merker det er motstridende interesser i oss selv. Én del av oss vil det som Gud vil, en annen stemme hvisker oss det motsatte i øret. Kun det nye livet har fremtiden for seg. Det skal vi leve, det skal vi pleie. I dag henter det sin næring fra Ordet som forkynnes og ved nattverdbordet. Velkommen i Jesu navn.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.